

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/045 van 21 april 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Tewerkstelling als zelfstandige in hoofdberoep – Doorbetaling Groeipakket ten gevolge van systeemfout – Fout van de uitbetalingsactor – Rekenschap geven

Ingevolge een activiteit als zelfstandige in hoofdberoep kon het Groeipakket niet meer worden toegekend. Nadat het Groeipakket voor de maand oktober 2021 toch werd uitbetaald, hebben verzoekers verwerende partij in kennis gesteld van de activiteit als zelfstandige van hun kind. Bij beslissing van 10 november 2021 is verwerende partij dan ook overgegaan tot terugvordering van de onverschuldigde kinderbijslag voor de maand oktober 2021 ten bedrage van € 209,55.

Ingevolge een systeemfout waardoor bij de automatische rechtentoekenning geen rekening werd gehouden met de activiteit als zelfstandige, werd alsnog ten onrechte kinderbijslag toegekend voor de maanden december 2021, januari en februari 2022.

Verwerende partij is bij beslissing van 6 december 2022 overgegaan tot terugvordering van deze ten onrechte toegekende kinderbijslag, dit voor een bedrag van in totaal € 614,78.

Ter zitting betreurt de verzoeker dat de verwerende partij niet aanwezig is op de zitting. Hij stelt vast dat het de eerste keer is dat hij zijn standpunt kan komen toelichten; tot hiertoe kreeg hij noch bij de uitbetalingsactor noch bij de klachten- en bemiddelingsdienst (Agentschap Uitbetaling Groeipakket) de mogelijkheid toelichting te geven. Hij verwachtte dat de klachten- en bemiddelingsdienst zou bemiddelen aan de hand van het fysiek samenbrengen van de partijen en daarbij de zaak zou uitgeklaard worden. Hij heeft destijds zelf aangegeven dat er een onterechte betaling is, en hij het normaal vond dit te moeten terugbetalen maar hij daarbij wel verwachtte dat het zou opgelost zijn. Hij verwijst daarbij naar zijn e-mail d.d. 8 november 2021, waarbij hij vindt dat de Klachten- en bemiddelingsdienst hieraan voorbijgegaan is in hun antwoord. Hij meent dat het niet getuigt van behoorlijk bestuur en er geen echte fouterkenning is. Hij wijst erop dat door gebrek aan gedetailleerde afrekening hij moeilijk kan opmaken of er nog verder een fout gemaakt werd. Op zijn minst had hij het op prijs gesteld indien er verontschuldigen waren geweest vanuit de uitbetalingsactor.

Uit het verzoek van 12 februari 2023 en de daarbij gevoegde bijlagen blijkt dat verzoekers op zich niet betwisten dat ingevolge de activiteit als zelfstandige in hoofdberoep vanaf 1 oktober 2021 het Groeipakket niet kan worden toegekend voor de maanden december 2021, januari en februari 2022. Verzoekers benadrukken in eerste instantie dat de onverschuldigde betalingen voor voornoemde maanden het gevolg zijn van een systeemfout die niet tijdig werd geredieerd en waaromtrent er door verwerende partij niet afdoende opvolging is gebeurd, zodat de betwisting derhalve betrekking heeft op de opportuniteit van de terugvordering.

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/045

21 april 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0058

INZAKE : en, wonende te
.....;

- Verzoekers -

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door verzoekers bij de Geschillencommissie Groeipakket¹ werd ingediend per e-mail d.d. 12 februari 2023, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 6 december 2022;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 24 februari 2023 waarbij aan verzoekers de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 21 april 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat de heer de zitting van 21 april 2023 ter plaatse heeft bijgewoond en werd gehoord;

Gelet op het feit dat de verwerende partij niet is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 21 april 2023;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij kende met ingang van 1 januari 2019 het Groeipakket toe aan mevrouw
..... voor (°) en (°)

Ingevolge een activiteit als zelfstandige in hoofdberoep vanaf 1 oktober 2022 kon er echter vanaf deze datum geen Groeipakket meer worden toegekend voor

Nadat het Groeipakket voor voor de maand oktober 2021 toch aan mevrouw werd uitbetaald, hebben verzoekers bij e-mail d.d. 8 november 2021 verwerende partij in kennis gesteld van de activiteit als zelfstandige van

Bij beslissing d.d. 10 november 2021 is verwerende partij dan ook overgegaan tot terugvordering van de onverschuldigde kinderbijslag voor de maand oktober 2021 ten bedrage van € 209,55.

Ingevolge een systeemfout waardoor bij de automatische rechtentoekenning geen rekening werd gehouden met de activiteit als zelfstandige, werd alsnog ten onrechte kinderbijslag voor
..... toegekend voor de maanden december 2021, januari en februari 2022.

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Verwerende partij is bij beslissing d.d. 6 december 2022 overgegaan tot terugvordering van deze ten onrechte toegekende kinderbijslag, dit voor een bedrag van in totaal € 614,78.

3. Standpunt van verzoekers:

In het verzoek d.d. 12 februari 2023 hebben de verzoekers hun grieven als volgt geformuleerd:

“Met deze mail willen we beroep instellen tegen de beslissing van zoals deze blijkt uit hun brief dd 06.12.2022 (zie bijlage 5) en mail dd 06.01.2023 (ook in bijlage).

We kunnen ons niet akkoord verklaren met de (integrale) terugvordering van onterechte betalingen.

Het dossier werd reeds voorgelegd aan de Klachten- en Bemiddelingsdienst; we zijn evenwel van oordeel dat deze dienst slechts1 aspect van de case bekeek nl het al dan niet onrechtmatig karakter van de betaling en niet de totaliteit van het dossier.

De mail hieronder aan de “klacht- en bemiddelingsdienst”, vergezeld van de diverse bijlagen en van de correspondentie met de “klacht- en bemiddelingsdienst geven u inzage in het verloop van het dossier, de formulering van de klacht en de standpunten van beide partijen.

In een toegevoegde bijlage 12 motiveren wij bijkomend waarom we ons niet neerleggen bij het standpunt van de Klachten-en Bemiddelingsdienst.”

In de bijlage 12 waarnaar verzoekers verwijzen, werd volgende bijkomende motivering gegeven:

*“Zowel als de Klachten – en bemiddelingscommissie motiveren de terugvordering integraal vanuit het onrechtmatig karakter van de betaling (hetgeen wij “as such” nergens betwisten (*1)), maar gaan voorbij aan de kern van ons standpunt nl dat wij al het nodige deden om zo’n onrechtmatige betaling te vermijden, terwijl (of achterliggende diensten/applicaties waarop zij beroep moeten doen) te weinig deed om haar opdracht goed uit te voeren of om gemaakte fouten binnen een redelijke tijdsperiode recht te zetten.*

In het bijzonder gaat de Klachten- en Bemiddelingscommissie in de beschrijving van de chronologie voorbij aan onze mail dd 08.11.2021 die nochtans als bijlage 3 werd toegevoegd en die essentieel is omdat ze aantoont dat wij toen reeds wezen op de foutieve toekenning en zij reeds op 09.11.2021 wisten dat er een systeemfout was.

We vragen dus expliciet om het dossier ook te evalueren vanuit volgende invalshoek :

- 1. Nadat ons op 09.10.2021 informeerde over de stopzetting van de betalingen en vervolgens op 27.10.2021 meldde dat toch weer voldeed aan het recht op Groeipakket, hebben wij spontaan dmv mail dd 08.11.2021 gemeld dat dit wellicht een vergissing was en dat we dit willen melden voor nazicht zodat we niets ontvangen waar we geen recht op hebben.*
- 2. reageert meteen via mail op 09.11.2021 met excuses en verwijzing naar een systeemfout. Via deze mail en vervolgens brief krijgen wij melding dat het teveel betaalde (nl 209.55 eur) gerecupereerd moet worden door afhouding van toekomstige betalingen.*

Dit lijkt ons geheel logisch en dus aanvaardden wij dat en gaan we ervan uit dat de zaak opgelost is

3. *Meer dan 1 jaar lang gebeurt niets en dan laat weten dat er naderhand toch nog onterechte betalingen gebeurd zijn die wij nu moeten terugstorten*
4. ***Dit betekent dat na de vaststelling van de systeemfout begin november 2021 niet gezorgd heeft voor mediëring en ook niet voor opvolging.***
5. ***In de mail van de Klachten-en bemiddelingscommissie lees ik "Je uitbetaler ondernam de nodige acties om het incident te onderzoeken zodat dergelijke situaties in de toekomst kunnen vermeden worden". Ik stel me de vraag wanneer de uitbetaler de nodige acties ondernam ?***

*(*1) dwz wij hebben geen indicatie dat het bedrag fout is, maar evenmin zekerheid dat het juist is; het is voor ons niet duidelijk wat de samenstelling van het kwestieuze bedrag ad 614,78 eur is, noch exact wanneer we wat teveel ontvangen hebben."*

Ter zitting betreurt de verzoeker dat de verwerende partij niet aanwezig is op de zitting. Hij stelt vast dat het de eerste keer is dat hij zijn standpunt kan komen toelichten; tot hiertoe heeft hij noch bij de uitbetalingsactor noch bij de klachten- en bemiddelingsdienst (Agentschap Uitbetaling Groeipakket) toelichting kunnen geven. Hij had ook verwacht dat de klachten- en bemiddelingsdienst zou bemiddelen aan de hand van het fysiek samenbrengen van de partijen en daarbij de zaak zou uitgepraat zijn om er samen uit te komen. Hij heeft destijds zelf aangegeven dat er een onterechte betaling is, en hij het normaal vond dit te moeten terugbetalen maar hij daarmee wel verwacht had dat het zou opgelost zijn. Hij verwijst daarbij naar zijn e-mail d.d. 8 november 2021, en waarbij hij vindt dat de Klachten- en bemiddelingsdienst hieraan voorbijgegaan is in hun antwoord. Hij meent dat het niet getuigt van behoorlijk bestuur en er geen echte fouterkenning is. Hij wijst erop dat door gebrek aan gedetailleerde afrekening hij moeilijk kan opmaken of er nog verder een fout gemaakt werd. Op zijn minst had hij het op prijs gesteld indien er verontschuldigen waren geweest vanuit de uitbetalingsactor.

4. Standpunt verwerende partij:

- Bij betwiste beslissing d.d. 6 december 2022 heeft verwerende partij aan mevrouw
..... meegedeeld wat volgt:

*"Wij stelden vast dat je een bedrag van 614,78 euro kreeg waar je geen recht op had.
..... is zelfstandig in hoofdberoep sedert 01/10/2021.*

Dit heeft tot gevolg dat er voor geen recht meer is op gezinsbijslag vanaf 01/10/2021.

*Er werd echter nog gezinsbijslag betaald voor over december 2021, januari en februari 2022.
Deze betalingen waren ten onrechte en dienen wij terug te vorderen.
(artikel 8, §2 Groeipakketdecreet en artikel 29 BVR Rechtgevend kind)*

De verjaringstermijn bedraagt 3 jaar. (art.97 Decreet Groeipakket)

Rekening houdend met die verjaringstermijn is geen enkele betaling verjaard.”

- Bij e-mail d.d. 6 januari 2023 heeft verwerende partij aan de heer
meegedeeld wat volgt:

“Ik heb het dossier, zoals reeds meegedeeld, voorgelegd aan onze boekhouding.

Het is echter geen positief nieuws.

De betalingen voor werden geblokkeerd vanaf oktober 2021 maar ons systeem heeft deze blokkering overruled en toch kinderbijslag betaald voor de maanden oktober, december 2021, januari en februari 2022. Aangezien u wist dat er geen recht meer was op de gezinsbijslag kon u weten dat de betalingen ten onrechte waren. We mogen de openstaande schuld niet op ons nemen en dient bijgevolg terugbetaald te worden.

U kan een klacht indienen bij de geschillencommissie van het Groeipakket.”

- Bij e-mail d.d. 7 maart 2023 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:

“Wij betalen bijslag voor het kind ° aan de bijslagtrekkende moeder ingevolge art 225 GPD.

Art 225 GDP :

§1. *De bijslagtrekkende voor het rechtgevende kind op 31 december 2018 blijft de bijslagtrekkende voor dat kind, tenzij een wijziging in het ouderlijk gezag of in de opvoedingssituatie van het kind zich voordoet. In dat geval worden de bepalingen voor de aanwijzing van de begunstigen en de regels van de uitbetaling overeenkomstig boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, en boek 2, deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, toegepast. De bepalingen van artikel 68 en artikel 75 tot en met 78, zijn van toepassing zowel op de bijslagtrekkende als de begunstigde.*

De wijziging in het ouderlijk gezag wordt vastgesteld door de bevoegde rechtbank.

De bijslagtrekkende die de forfaitaire pleegzorgbijslag, vermeld in artikel 219, ontving op 31 december 2018, blijft die pleegzorgbijslag ontvangen zolang zich geen wijziging in de plaatsing in het pleeggezin voordoet ten aanzien van het rechtgevende kind en zolang de toekenning ervan niet wordt herroepen onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering daarvoor heeft bepaald.

De bijslagtrekkende kan van bankrekening veranderen mits naleving van de regels opgelegd door artikel 64.

§2. *Een bijslagtrekkende die een gezin vormt met een persoon die in aanmerking komt voor de toeslag voor langdurig zieken en arbeidsongeschikten en minder- validen, vermeld in artikel 50ter juncto artikel 56, §2, artikel 56quinquies, §1, en artikel 57, eerste lid, van de Algemene kinderbijslagwet, kan de uitbetalingsactor schriftelijk verzoeken onmiddellijk de bepalingen over de aanwijzing van begunstigen en over de uitvoeringsregels van uitbetaling, vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, en boek 2, deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, toe te passen.*

De Vlaamse Regering kan het eerste lid van deze paragraaf uitbreiden tot andere personen dan de bijslagtrekkende.

§3. *Vanaf 1 januari 2020 kan een bijslagtrekkende of een mogelijke begunstigde die dat wil, in afwijking van paragraaf 1 en met een schriftelijk verzoek, de uitbetalingsactor vragen om de bepalingen over de aanwijzing van begunstigen en over de regels over de uitbetaling, vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, en deel 4, titel 2, hoofdstuk 1, toe te passen.*

In afwijking van het eerste lid kan een bijslagtrekkende niet vragen om de bepalingen inzake begunstigen toe te passen wanneer onder toepassing van artikel 210, §5, nog een proportionele verdeling loopt. Deze kan wel van bankrekening wijzigingen onder toepassing van paragraaf 1, vierde lid, en van uitbetalingsactor wijzigen overeenkomstig artikel 227, §2, van dit decreet.

..... is studente hoger onderwijs tot 30-6-2021 en kan na de vakantieperiode als schoolverlater beschouwd worden.

Cfr art 40 BVR Rechtgevend Kind :

De gezinsbijslagen worden toegekend aan de schoolverlater voor een periode van in totaal twaalf maanden vanaf de maand dat het kind niet meer voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8, §2, eerste lid, en aan de algemene vrijstellingen verleend conform artikel 8, §3, tweede lid, van het Groeipakketdecreet van 2018, met uitzondering van de voorwaarden voor schoolverlaters, vermeld in artikel 8, §2, eerste lid, van het voormelde decreet.

De termijn van twaalf maanden, vermeld in het eerste lid, start op de volgende tijdstippen:

- 1. de maand nadat het rechtgevende kind 18 jaar is geworden conform artikel 8, §2, eerste lid, 1°, van het voormelde decreet, als het kind niet aansluitend een recht op gezinsbijslagen kan openen op basis van artikel 8, §2, eerste lid, 3°, van het voormelde decreet of op basis van de algemene vrijstellingen verleend conform artikel 8, §3, tweede lid, van het voormelde decreet;*
- 2. de maand nadat het rechtgevende kind 21 jaar is geworden conform artikel 8, §2, eerste lid, 2°, van het voormelde decreet of na het einde van de erkenning, als het kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte, tussen de leeftijd van 18 en 21 jaar conform artikel 8, §2, eerste lid, 2°, van het voormelde decreet, niet aansluitend een recht op gezinsbijslagen kan openen op basis van artikel 8, §2, eerste lid, 3°, van het voormelde decreet of op basis van de algemene vrijstellingen verleend conform artikel 8, §3, tweede lid, van het voormelde decreet;*
- 3. de maand na de datum waarop een studie, leertijd of vorming voortijdig is beëindigd op basis van artikel 16 en 24 van dit besluit;*
- 4. de maand waarin het rechtgevende kind niet meer voldoet aan de voorwaarden over niet-hoger onderwijs op basis van artikel 16 van dit besluit;*
- 5. de maand na de einddatum van de vakanties op basis van artikel 22 en 28 van dit besluit;*
- 6. de maand waarin het rechtgevende kind niet meer voldoet aan de voorwaarden voor hoger onderwijs op basis van artikel 24 van dit besluit;*
- 7. de maand na het bereiken van de zes maanden afwezigheid wegens ziekte als die afwezigheid niet gewettigd wordt na onderzoek door de bevoegde dienst conform artikel 20, §1, artikel 26, §1, en artikel 35, §1, van dit besluit;*
- 8. de maand nadat meer dan vier maanden is verstreken tussen twee school- of academiejaren in België of een andere EER-lidstaat of Zwitserland op basis van artikel 31 van dit besluit;*
- 9. de maand waarin het rechtgevende kind niet meer voldoet aan de voorwaarde, vermeld in artikel 16, tweede lid, van dit besluit, als het kind is ingeschreven voor een of meer vormingen van het hoger onderwijs met in totaal minder dan 27 studiepunten en daarnaast een opleiding in het niet-hoger onderwijs volgt, op basis van artikel 32 van dit besluit;*
- 10. de maand waarin het rechtgevende kind niet meer uitsluitend lessen volgt in het hoger onderwijs waarvan de modaliteiten niet uitgedrukt worden in studiepunten, of de maand waarin het rechtgevende kind niet meer ingeschreven is voor een bijkomend jaar voor de geïntegreerde proef in het onderwijs voor sociale promotie, op basis van artikel 33 van dit besluit;*

11. de maand na het einde van de stageperiode die vereist is om in een openbaar ambt te worden benoemd of de maand na de onderbreking van die stage, op basis van artikel 38 van dit besluit;
12. de maand waarin het rechtgevende kind niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de algemene vrijstellingen voor kinderen buiten België op basis van artikel 47, 48 en 49 van dit besluit.

Vanaf de maand dat het kind weer aan de voorwaarden van een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte, leerling, student of stagiair of van de algemene vrijstellingen voldoet, wordt het recht, vermeld in het eerste lid, geschorst en worden de gezinsbijslagen toegekend conform artikel 8, §2, van het voormelde decreet en de algemene vrijstellingen verleend conform artikel 8, §3, tweede lid, van het voormelde decreet. De periode die al krachtens dit artikel is toegekend, wordt in mindering gebracht van de termijn van twaalf maanden, vermeld in het eerste lid. De schorsing loopt zolang er een recht op gezinsbijslagen toegekend kan worden conform artikel 8, §2, van het voormelde decreet en de algemene vrijstellingen verleend conform artikel 8, §3, tweede lid, van het voormelde decreet, met uitzondering van het recht van de schoolverlater.

..... is ingeschreven als zelfstandige in hoofdberoep sinds 1/10/2021.

Dit houdt in dat er vanaf 1/10/2021 geen recht meer is voor

Cfr art 29 BVR Rechtgevend Kind :

§1. *De winstgevende activiteit van het kind dat onderwijs volgt of een vorming doorloopt, leidt tot de schorsing van de gezinsbijslagen, tenzij die activiteit:*

1. *gedurende maximaal 475 uur, waarvoor een verminderde sociale bijdrage verschuldigd is, uitgeoefend wordt in het kader van een arbeidsovereenkomst voor studenten als vermeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;*
2. *in een maand niet meer dan tachtig uren uitgeoefend wordt in het kader van elke tewerkstelling, die geen tewerkstelling is als vermeld in punt 1°;*

3. *uitgeoefend wordt door een kind als zelfstandige en daarbij geen bijdragen verschuldigd is als een zelfstandige in hoofdberoep.*

Cfr bijlage 1 TN 14 :

1. Zelfstandige in hoofdberoep

Indien uit de ARZA-flux blijkt dat de jongere is aangesloten als zelfstandige in hoofdberoep (code A of L) zal GPA de betaling in beletsel zetten over de betrokken periode. De begunstigen worden hierover ingelicht via een motiveringsbrief.

Op 09/10/2021 stelden wij mevrouw op de hoogte dat de bijslag voor geschorst werd vanaf 01/10/2021.

Echter, de betalingen werden opnieuw geactiveerd vanaf 01/10/2021.

Op 10/11/2021 stelden wij betrokkene op de hoogte dat er geen recht meer is op Groeipakket vanaf 01/10/2021 aangezien als zelfstandige in hoofdberoep werd geregistreerd vanaf 01/10/2021. De bijslag voor voor de maand 10/2021, ten bedrage van 209,55 euro, werd teruggevorderd.

In december 2022 bleek dat de bijslag voor voor de maanden 12/2021, 01/2022 en 02/2022 onterecht uitgekeerd werd en op 06/12/2022 werd deze bijslag dan ook teruggevorderd.

Hoewel mevrouw schriftelijk werd geïnformeerd over de stopzetting van de kinderbijslag voor vanaf 01/10/2021, blijkt dat deze toch voor de maand 10/2021 en de periode van 12/2021 tot 02/2022 verder uitbetaald werd.

Na onderzoek blijkt dat de Groeipakket-applicatie automatisch de betalingen opnieuw heeft geactiveerd en geen rekening heeft gehouden met de gegevens van de zelfstandige activiteit die via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid werden ontvangen. Bijgevolg zijn de ten onrechte betalingen over de maanden 12/2021, 01/2022 en 2/2022 ten bedrage van 628,65 euro te wijten is aan een technische fout binnen de Groeipakket-applicatie.

Wij ondernamen de nodige acties om het incident te onderzoeken zodat dergelijke situaties in de toekomst kunnen vermeden worden : ticket VLA 8541 werd hiervoor aangemaakt (zie volledig ticket in bijlage).

Dit dossier werd ook op de Inhoudelijke Werkgroep VUTG door naar voor gebracht om te zien of een kwalificatie A of A-bis in dit dossier mogelijk was. De Inhoudelijke Werkgroep opteerde voor een debet B en schoof dit dan ter validatie door naar het sectoroverleg. Ook in het sectoroverleg van 02/02/2022 werd beslist dat dit als een debet B diende beschouwd te worden.

Voorstel tot kwalificatie van sommige debetten als A-bis

- **Rechtgevend kind-Zelfstandige in hoofdberoep**

- ▶ **Regelgevend kader:**

- art 29 + 41 BVR Rechtgevend kind + Toelichtingsnota 14 en bijlage 1
- TN 19 dd 18/05/21 (aangepast dd 26/10/21)-voetnoot 5

- ▶ **Situatieschets:**

Het kind is sinds 10/2021 zelfstandig in hoofdberoep => gezinsbijslag werd manueel in beraad gezet door dossierbeheerder vanaf 10/2021 (gezin heeft UA tijdig verwittigd). GPA heeft echter het dossier weer actief gezet en de gezinsbijslag van 10/2021 toch betaald (omdat er geen automatisch attest van de zelfstandige activiteit werd opgeladen). De gezinsbijslag van 10/2021 werd teruggevorderd en het dossier werd opnieuw in beraad gezet.

Maandelijks staat er een finalisatietaak op dit dossier, want GPA zet het recht van het zelfstandige kind telkens opnieuw op actief. Om die reden werd de gezinsbijslag over januari alweer (ten onrechte) betaald.

Dit probleem zal binnenkort opgelost worden met sprint 146 die gepland is om in productie te gaan op 27/01/22-cfr planning van Cegeka (zie ticket GPA-11384). Het wordt dan mogelijk om de ARZA berichten af te vinken zoals nu al mogelijk is bij een RIP bericht.

Debet B: betrokkene verwittigde UA en wist dus dat deze geen recht had.

7

Mevrouw diende ook een klacht in bij de klachten-en bemiddelingscommissie VUTG die besliste dat dat het debet behouden bleef.

Bijgevolg dient het debet op basis van art 92 GPD en op basis van de richtlijnen voorzien in TN 19 terugbetaald te worden door betrokkene.

Art 92 GPD

§1. Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.

Als een beroep bij de geschillencommissie is ingesteld tegen een beslissing die aangetast is door een juridische of materiële fout, zijn de voorwaarden en regels, vermeld in het eerste en het tweede lid, ook van toepassing en kan de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing nemen zolang de geschillencommissie geen beslissing heeft genomen.

§2. Als zich met betrekking tot de nationaliteitsvoorwaarde, de pedagogische voorwaarden of de financiële voorwaarden, vereist door dit decreet voor de selectieve participatietoelagen leerling, wijzigingen voordoen, kan de begunstigde tot zes maanden na de kennisname van de nieuwe feiten vragen aan de uitbetalingsactor om zijn dossier te herzien.

De vraag tot herziening van een dossier als vermeld in het eerste lid, kan betrekking hebben op het schooljaar waarin de vraag gesteld is, of op de vier schooljaren die eraan voorafgaan.

TN 19 :

3 Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1 Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten

Onverschuldigde betaling type B²

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde

OF

de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen

Wij zijn dan ook van mening dat de wettelijke en administratieve bepalingen correct toegepast hebben en het dossier op een juiste manier behandeld hebben.”

5. Beslissing/standpunt Klachten- en bemiddelingsdienst Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG):

Naar aanleiding van de klacht van de heer d.d. 15 januari 2023 heeft de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket bij e-mail van 26 januari 2023 aan de heer meegedeeld wat volgt:

“Ik ontving je klacht aangaande een terugvordering van het Groeipakket voor de maanden 10/2021, 12/2021, 01/2022 en 02/2022.

Ik nam hiervoor contact op met je uitbetaler

Ik geef je eerst de geldende reglementering om nadien je dossier concreet te benaderen.

Art. 29 BVR Rechtgevend Kind

§1. De winstgevende activiteit van het kind dat onderwijs volgt of een vorming doorloopt, leidt tot de schorsing van de gezinsbijslagen, tenzij die activiteit:

² Onverschuldigde betalingen type B die kleiner zijn dan 50 of 200 euro kunnen in de CGPA worden afgeschreven, los van de kwalificatiecode. Het is hierbij niet de bedoeling dat deze eerst naar een onverschuldigde betaling type A worden omgezet.

1. gedurende maximaal 475 uur, waarvoor een verminderde sociale bijdrage verschuldigd is, uitgeoefend wordt in het kader van een arbeidsovereenkomst voor studenten als vermeld in titel VII van de http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?language=nl&caller=list&cn=1978070301&la=n&romtab=wet&sql=dt%3D%27wet%27&tri=dd%20as%20rank&rech=1&numero=1 wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2. in een maand niet meer dan tachtig uren uitgeoefend wordt in het kader van elke tewerkstelling, die geen tewerkstelling is als vermeld in punt 1°;
3. uitgeoefend wordt door een kind als zelfstandige en daarbij geen bijdragen verschuldigd is als een zelfstandige in hoofdberoep.

In jouw dossier

Je bracht je uitbeter begin oktober op de hoogte dat een zelfstandige activiteit in hoofdberoep uitoefende vanaf 01/10/2021.

Op 09/10/2021 ontving je een brief dat het Groeipakket voor werd geschorst vanaf 01/10/2021.

Op 27/10/2021 werd je door ingelicht dat toch aan de voorwaarden voldeed om recht te hebben op Groeipakket, waardoor de betalingen opnieuw werden geactiveerd vanaf 01/10/2021.

..... bracht je op 10/11/2021 op de hoogte dat er geen recht meer is op Groeipakket vanaf 01/10/2021 aangezien als zelfstandige in hoofdberoep werd geregistreerd vanaf 01/10/2021. Het Groeipakket voor de maand 10/2021, ten bedrage van 209,55 EUR, werd teruggevorderd.

Op 06/12/2022 werd je schriftelijk gelicht dat ook het Groeipakket voor de maanden 12/2021, 01/2022 en 02/2022 werd teruggevorderd.

Hoewel je schriftelijk werd geïnformeerd over de stopzetting van het Groeipakket vanaf 01/10/2021, blijkt dat het Groeipakket over de maand 10/2021 en de periode van 12/2021 tot 02/2022 verder uitbetaald werd.

Na onderzoek blijkt dat de Groeipakket-applicatie automatisch de betalingen opnieuw heeft geactiveerd en geen rekening heeft gehouden met de gegevens van de zelfstandige activiteit die via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid (KSZ) werden ontvangen.

Hieruit besluiten wij dat de ten onrechte uitbetaling van het Groeipakket voor de maanden oktober 2021, december 2021, januari 2022 en februari 2022 te wijten is aan een technische fout binnen de Groeipakket-applicatie.

Je uitbeter ondernam de nodige acties om het incident te onderzoeken zodat dergelijke situaties in de toekomst kunnen vermeden worden.

In totaal werd een bedrag van 614,78 EUR ten onrechte aan jou uitbetaald.

Ondanks je je uitbeter tijdig verwittigd hebt dat aan het werk was, dient je uitbeter de ten onrechte betaalde gezinsbijslag van jou terug te vorderen. Je was immers op de hoogte dat je geen recht meer had op het Groeipakket vanaf 01/10/2021.

De uitbetaler kan inhouden op later verschuldigde gezinsbijslag voor de aanzuivering van het debet. In principe wordt 10 % ingehouden op de later verschuldigde gezinsbijslag. Als het debet een gevolg is van nalatigheid, verzuim of fraude door de sociaal verzekerde kan er tot 100 % worden ingehouden. Dit dient dan door de uitbetaler te worden gemotiveerd.

Aangezien er geen betalingen meer gebeuren, zal je het bedrag van 614,78 EUR zelf dienen terug te storten aan je uitbetaler.

Indien nodig kan je met een afbetalingsplan afspreken.

Ik besluit dat de terugvordering terecht werd opgemaakt door je uitbetaler.

Ik meen je hiermee voldoende ingelicht te hebben en sluit mijn tussenkomst af.”

6. Beoordeling in rechte:

Uit het verzoek d.d. 12 februari 2023 en de daarbij gevoegde bijlagen blijkt dat verzoekers op zich niet betwisten dat er ingevolge de activiteit als zelfstandige in hoofdberoep van
..... vanaf 1 oktober 2021 geen Groeipakket kan worden toegekend voor de maanden december 2021, januari en februari 2022.

Zij maken daarbij aangaande de samenstelling van het bedrag evenwel volgend voorbehoud:

“dwz wij hebben geen indicatie dat het bedrag fout is, maar evenmin zekerheid dat het juist is; het is voor ons niet duidelijk wat de samenstelling van het kwestieuze bedrag ad 614,78 eur is, noch exact wanneer we wat teveel ontvangen hebben.”

Verzoekers benadrukken in eerste instantie dat de onverschuldigde betalingen voor voornoemde maanden het gevolg zijn van een systeemfout die niet tijdig werd geremedieerd en waaromtrent er door verwerende partij niet afdoende opvolging is gebeurd, zodat de betwisting derhalve betrekking heeft op de opportuniteit van de terugvordering.

6.1. Samenstelling teruggevorderde bedrag

..... (°) en (°) zijn beiden geboren vóór 1 januari 2019, zodat wat betreft het toepasselijke bedrag in het Groeipakket de volgende overgangsbepalingen relevant zijn.

De bepalingen van artikel 210, §§ 1 en 2 Groeipakketdecreet stellen aangaande het verschuldigde basisbedrag dat:

“§1. Een rechtgevend kind dat geboren is vóór 1 januari 2019 en voor wie het recht op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering is geopend op 31 december 2018, blijft recht geven op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering als aan de voorwaarden, vermeld in artikel 8, is voldaan.

Het bedrag van de kinderbijslag waarop het kind, vermeld in het eerste lid, recht geeft, wordt vastgesteld in paragraaf 2.

Onder de opening van het recht op kinderbijslag overeenkomstig de kinderbijslagreglementering op 31 december 2018 wordt verstaan het op dat tijdstip voldoen aan de toepassingsvoorwaarden van de kinderbijslagreglementering. Het is niet relevant of de effectieve aanvraag tot toekenning van de kinderbijslag op 31 december 2018 al effectief is ingediend.

§2. Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag overeenkomstig paragraaf 1, blijft recht geven op de kinderbijslag, zoals die bestond binnen de groepering rond de bijslagtrekkende op 31 december 2018, overeenkomstig artikel 42 van de Algemene kinderbijslagwet.

In afwijking van het eerste lid, als verschillende rechtgevende kinderen als vermeld in paragraaf 1, behoren tot de groepering rond de bijslagtrekkende, zoals die bestond op 31 december 2018, wordt het bedrag van de kinderbijslag waarop die kinderen recht geven, in aflopende wijze aangepast in functie van de leeftijd van de rechtgevende kinderen binnen die groepering. Het jongste kind krijgt daardoor de laagste kinderbijslag, het tweede jongste kind de tweede laagste kinderbijslag en het derde jongste en oudere kinderen de hoogste kinderbijslag. Die aanpassing wordt doorgevoerd vanaf 1 januari 2019.”

Bij de bepalingen van artikel 212 Groeipakketdecreet wordt aangaande de leeftijdsbijslagen gesteld dat:

“§1. Een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, zal recht geven op de maandelijkse leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 44, §2, van de Algemene kinderbijslagwet, namelijk:

1° 31,99 euro voor een rechtgevend kind van minstens zes jaar;

2° 48,88 euro voor een rechtgevend kind van minstens twaalf jaar;

3° 62,15 euro voor een rechtgevend kind van minstens achttien jaar.

§2. In afwijking van paragraaf 1 geeft een oudste rechtgevend kind, waarvoor een bijslagtrekkende of begunstigden, aan wie kinderbijslag wordt betaald voor een rechtgevend kind dat recht geeft op kinderbijslag van 92,09 euro, de gezinsbijslagen ontvangen, recht op de maandelijkse leeftijdsbijslag, vermeld in artikel 44, §1, van de Algemene kinderbijslagwet, namelijk:

1° 16,04 euro voor een rechtgevend kind van minstens zes jaar;

2° 24,43 euro voor een rechtgevend kind van minstens twaalf jaar;

3° 28,16 euro voor een rechtgevend kind van minstens achttien jaar.

§3. Als het oudste rechtgevende kind, vermeld in paragraaf 2, niet langer recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, krijgt het volgende oudste rechtgevende kind van de bijslagtrekkende of begunstigden waarvan sprake in paragraaf 2, dat recht geeft op kinderbijslag als vermeld in artikel 210, §1, de leeftijdsbijslag, vermeld in paragraaf 2, in plaats van de leeftijdsbijslag, vermeld in paragraaf 1.

Als het oudste rechtgevende kind, vermeld in paragraaf 2, na een onderbreking opnieuw recht geeft op de kinderbijslag, vermeld in artikel 210, §1, zal dat kind opnieuw recht hebben op de maandelijkse leeftijdsbijslag overeenkomstig paragraaf 2. Het tweede oudste rechtgevende kind, vermeld in het vorige lid, krijgt opnieuw de leeftijdsbijslag, vermeld in paragraaf 1.

§4. In afwijking van paragraaf 2 geeft het oudste rechtgevende kind, vermeld in paragraaf 2, recht op de maandelijkse leeftijdsbijslag, vermeld in paragraaf 1, als dat kind recht geeft op een sociale toeslag als vermeld in artikel 222, of op de zorgtoeslag, vermeld in artikel 218.

Het kind blijft vervolgens verder recht geven op de maandelijkse leeftijdsbijslag overeenkomstig paragraaf 1.”

Gezien het oudste kind is van twee rechtgevende kinderen, kan er voor haar - zolang zij verder voldeed aan de voorwaarden van artikel 8 van het Groeipakketdecreet - maandelijks het tweede hoogste basisbedrag uit de regeling van de Algemene Kinderbijslagwet (cf. art. 210, § 2, 2^e lid Groeipakketdecreet) en een gehalveerde leeftijdsbijslag voor kinderen ouder dan 18 jaar worden toegekend (cf. art. 212, § 2 Groeipakketdecreet).

Rekening gehouden met de indexering van toepassing vanaf 1 september 2021, geldig tot en met 31 augustus 2022, impliceert dat voor deze periode een bedrag van respectievelijk € 180,83 en € 28,72, hetzij in totaal maandelijks € 209,55.

Uit raadpleging van de gegevens van de databank KRING³ blijkt dat er nooit enige andere toeslag voor het kind werd toegekend.

Bijgevolg zouden de onverschuldigde betalingen voor voor de maanden december 2021, januari en februari 2022 in totaal € 628,65 (3 X € 209,55) dienen te bedragen.

Bij de betwiste beslissing d.d. 6 december 2022 werd er echter een bedrag van € 614,78 teruggevorderd (cf. supra).

Op vraag van het secretariaat van de Geschillencommissie heeft verwerende partij dienaangaande bij e-mail d.d. 12 april 2023 volgende verduidelijking gegeven:

“Voor de maanden december 21 en januari en februari 22 werd per maand 209,55 euro teruggevorderd.

Over deze 3 maanden samen komt dit dus aan 628,65 euro.

Echter op de betaling van augustus 22 werd 10 % ingehouden ter aanzuivering van deze schuld = 12,65 euro.

Op de betaling van juli 22 (kinderbijslag + schoolbonus) werd eveneens 10 % ingehouden (zijnde 19,01 euro) :

- *17,99 euro daarvan werd gebruikt om het debet van oktober 21 te solderen (want GPA soldeert altijd automatisch eerst de oudste schuld) ;*
- *de overschot van die 10 %, zijnde 1,22 euro, werd ingehouden voor het debet van 12/21, 1/22 en 2/22.*

³ Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

Dus : 628,65 euro -13,87 euro (12,65 + 1,22) = 614,78 euro.”

Er dient bijgevolg te worden vastgesteld dat de onverschuldigde betalingen in totaal wel degelijk € 628,65 bedragen maar dat er reeds een bedrag van € 13,87 ter aanzuivering van dit bedrag werd ingehouden.

Niettemin wijst de Geschillencommissie erop dat de verwerende partij de berekeningswijze duidelijker had moeten communiceren overeenkomstig de motiveringsverplichting bepaald in artikel 90, eerste lid, 2° Groeipakketdecreet:

“De beslissingen tot terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen moeten, naast de vermeldingen, vermeld in artikel 89, de volgende aanduidingen bevatten:

1° de vaststelling dat er onverschuldigde bedragen zijn betaald;

2° het totale onverschuldigde bedrag dat is betaald, en de berekeningswijze ervan;

3° de inhoud en de refertes van de bepalingen in strijd waarmee de betalingen zijn gedaan;

4° de verjaringstermijn die van toepassing is;

5° in voorkomend geval, de mogelijkheid voor de uitbetalingsactor om van de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen af te zien en de procedure die daarvoor moet worden gevolgd;

6° de mogelijkheid om een met redenen omkleed voorstel tot terugbetaling in schijven voor te leggen.

Als de beslissing de vermeldingen, vermeld in artikel 89, eerste lid, niet bevat, gaat de termijn om beroep in te stellen bij de geschillencommissie pas in vier maanden na de kennisgeving van de beslissing.”

6.2. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaald Groeipakket

6.2.1. Algemene principes

- **Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:**

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- **Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, eerste en tweede lid Groeipakketdecreet:**

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing. Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat: *‘Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.*

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.'

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Betreffende de bepaling van de goede trouw kan worden verwezen naar de omzendbrief CO nr. 1360 van 20 juli 2006 (administratieve onderrichting FAMIFED), punt 2.2 waar wordt gesteld: *'De wet wilde een sociaal verzekerde die te goeder trouw was, selectief beschermen tegen foutieve handelingen van de administratie. Deze voorwaarde van goede trouw is enkel vervuld wanneer de sociaal verzekerde niet kon twijfelen aan de gegrondheid van de beslissing tot uitbetaling die ten onrechte werd genomen ten opzichte van hem.*

De wettekst die het feit van 'weten of moeten weten' voorziet, duidt aan dat men het standpunt moet innemen van een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding', en niet dat van de concrete sociaal verzekerde die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit geen weerslag dat de concrete sociaal verzekerde het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden.

De materie zal geval per geval moeten geëvalueerd worden.

Als algemene regel kan men stellen dat de bijslagtrekkende 'wist of moest weten' als hij:

- een/de onverschuldigde bijslag ontving wegens frauduleuze handelingen of valse of bewust onjuiste verklaringen afgelegd door hem;*
- voor de onverschuldigde betaling bijzondere of algemene informatie had (controleformulieren met precisies over een bepaalde situatie die de sociaal verzekerde kende) die de pertinentie weerlegt van de later ten onrechte genomen beslissing tot toekenning;*
- wegens de aard van de betaling zelf (o.a. dubbele betaling van een zelfde bedrag aan kinderbijslag voor eenzelfde periode; kennisgeving van de toekenning van een sociale toeslag terwijl de rechthebbende zich niet in een dergelijke situatie bevindt,...) onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het onverschuldigde karakter van de betaling.'*

Deze administratieve praktijk werd in het kader van het Groeipakketdecreet voortgezet waarbij kan worden verwezen naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure.

Daarin wordt het volgende bepaald met betrekking tot de terugvordering van onverschuldigde betalingen:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A⁴

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁵ is.*

Onverschuldigde betaling type B⁶

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:de

⁴ *“In bepaalde gevallen is de onverschuldigde betaling niet te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor of de begunstigde, maar te wijten aan een systeemfout in de CGPA of een ander IT-matig probleem. In dergelijke gevallen spreken we van een onverschuldigde betaling type A bis.”*

⁵ *“Zie punt 5.3.1.”*

⁶ *“Onverschuldigde betalingen type B die kleiner zijn dan 50 of 200 euro kunnen in de CGPA worden afgeschreven, los van de kwalificatiecode. Het is hierbij niet de bedoeling dat deze eerst naar een onverschuldigde betaling type A worden omgezet.”*

- *onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen⁷.*

Onverschuldigde betaling type C

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag te wijten is aan een verrekening:

- *tussen uitbetalingsactoren,*
- *tussen verschillende entiteiten⁸,*
- *met het buitenland.*

In het geval de ene uitbetalingsactor foutieve informatie of de gevraagde informatie niet of laattijdig heeft doorgegeven aan de andere uitbetalingsactor, heeft de ene uitbetalingsactor een fout begaan. Hierdoor ontstaat er bij de andere uitbetalingsactor een schuld die ten laste is van de ene uitbetalingsactor, die de foutieve informatie heeft doorgegeven. Bijgevolg dient de ontstane schuld tussen de uitbetalingsactoren te worden verrekend en als een onverschuldigde betaling type C worden ingeboekt. Het eventuele saldo van het debet moet dan vervolgens als een onverschuldigde betaling type A of B worden ingeboekt, afhankelijk of de fout te wijten was aan de burger of louter aan de uitbetalingsactor.

Onverschuldigde betaling type D

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag het gevolg is van fraude .

Onverschuldigde betaling type E

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat het onverschuldigd bedrag voldoet aan alle voorwaarden om door Vlabel te worden teruggevorderd. Wanneer het dossier aan Vlabel wordt doorgestuurd, zet de uitbetalingsactor zelf de onverschuldigde betaling om naar het type E.”

Met betrekking tot de ‘goede trouw’ van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

⁷ “Zie punt 5.3.1.”

⁸ “Een verrekening tussen entiteiten komt o.a. voor bij een onverschuldigde betaling die te wijten is aan een verhuis van het kind van Vlaanderen naar een andere deelentiteit in België.”

“5.3.1. Te goeder trouw”⁹

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met ‘normale voorzichtigheid en toewijding’ en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

6.2.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de administratie in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij in haar standpunt d.d. 7 maart 2023 erkent dat een systeemfout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen:

“In december 2022 bleek dat de bijslag voor voor de maanden 12/2021, 01/2022 en 02/2022 onterecht uitgerekt werd en op 06/12/2022 werd deze bijslag dan ook teruggevorderd.

⁹ “Geschillencommissie, 22 november 2019, GC/19/0058.”

Hoewel mevrouw schriftelijk werd geïnformeerd over de stopzetting van de kinderbijslag voor vanaf 01/10/2021, blijkt dat deze toch voor de maand 10/2021 en de periode van 12/2021 tot 02/2022 verder uitbetaald werd.

Na onderzoek blijkt dat de Groeipakket-applicatie automatisch de betalingen opnieuw heeft geactiveerd en geen rekening heeft gehouden met de gegevens van de zelfstandige activiteit die via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid werden ontvangen. Bijgevolg zijn de ten onrechte betalingen over de maanden 12/2021, 01/2022 en 2/2022 ten bedrage van 628,65 euro te wijten is aan een technische fout binnen de Groeipakket-applicatie.

Wij ondernamen de nodige acties om het incident te onderzoeken zodat dergelijke situaties in de toekomst kunnen vermeden worden : ticket VLA 8541 werd hiervoor aangemaakt (zie volledig ticket in bijlage)."

Er dient te worden vastgesteld dat er tussen de partijen evenmin betwisting bestaat over het feit dat er een systeemfout ten grondslag ligt aan de onverschuldigde betalingen voor
..... voor de maanden december 2021, januari en februari 2022.

b) Vraag of de begunstigde zich er rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

Er dient in eerste instantie te worden vastgesteld dat verwerende partij bij de beslissing tot terugvordering d.d. 6 december 2022 de verjaringstermijn van 3 jaar heeft toegepast en niet de 5-jarige verjaringstermijn indien werd vastgesteld dat de ten onrechte toegekende bedragen het gevolg zijn van bedrog of bedrieglijke handelingen van de begunstigde (cf. art. 97, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet).

Verwerende partij stelt in haar standpunt d.d. 7 maart 2023 gericht aan de Geschillencommissie diengaande wat volgt:

"Dit dossier werd ook op de Inhoudelijke Werkgroep VUTG door naar voor gebracht om te zien of een kwalificatie A of A-bis in dit dossier mogelijk was. De Inhoudelijke Werkgroep opteerde voor een debet B en schoof dit dan ter validatie door naar het sectoroverleg. Ook in het sectoroverleg van 02/02/2022 werd beslist dat dit als een debet B diende beschouwd te worden.

(...)

Mevrouw diende ook een klacht in bij de klachten-en bemiddelingscommissie VUTG die besliste dat dat het debet behouden bleef.

Bijgevolg dient het debet op basis van art 92 GPD en op basis van de richtlijnen voorzien in TN 19 terugbetaald te worden door betrokkene."

Verwerende partij verwijst derhalve tevens naar de beslissing van de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket die dienaangaande per e-mail d.d. 26 januari 2023 het volgende aan de heer heeft meegedeeld:

"Ondanks je je uitbetaler tijdig verwittigd hebt dat aan het werk was, dient je uitbetaler de ten onrechte betaalde gezinsbijslag van jou terug te vorderen. Je was immers op de hoogte dat je geen recht meer had op het Groeipakket vanaf 01/10/2021."

Verzoekers stellen in de bij het verzoek d.d. 12 februari 2023 gevoegde bijkomende motivering dienaangaande wat volgt:

“In het bijzonder gaat de Klachten- en Bemiddelingscommissie in de beschrijving van de chronologie voorbij aan onze mail dd 08.11.2021 die nochtans als bijlage 3 werd toegevoegd en die essentieel is omdat ze aantoont dat wij toen reeds wezen op de foutieve toekenning en zij reeds op 09.11.2021 wisten dat er een systeemfout was.

We vragen dus expliciet om het dossier ook te evalueren vanuit volgende invalshoek :

- 1. Nadat ons op 09.10.2021 informeerde over de stopzetting van de betalingen en vervolgens op 27.10.2021 meldde dat toch weer voldeed aan het recht op Groeipakket, hebben wij spontaan dmv mail dd 08.11.2021 gemeld dat dit wellicht een vergissing was en dat we dit willen melden voor nazicht zodat we niets ontvangen waar we geen recht op hebben.*
- 2. reageert meteen via mail op 09.11.2021 met excuses en verwijzing naar een systeemfout. Via deze mail en vervolgens brief krijgen wij melding dat het teveel betaalde (nl 209.55 eur) gerecupereerd moet worden door afhouding van toekomstige betalingen. Dit lijkt ons geheel logisch en dus aanvaardden wij dat en gaan we ervan uit dat de zaak opgelost is*
- 3. Meer dan 1 jaar lang gebeurt niets en dan laat weten dat er naderhand toch nog onterechte betalingen gebeurd zijn die wij nu moeten terugstorten*
- 4. Dit betekent dat na de vaststelling van de systeemfout begin november 2021 niet gezorgd heeft voor remediëring en ook niet voor opvolging.*
- 5. In de mail van de Klachten-en bemiddelingscommissie lees ik “Je uitbetaler ondernam de nodige acties om het incident te onderzoeken zodat dergelijke situaties in de toekomst kunnen vermeden worden”. Ik stel me de vraag wanneer de uitbetaler de nodige acties ondernam ?”*

Zoals supra reeds vermeld hebben verzoekers aangaande de ontvangen bedragen nog volgend voorbehoud geformuleerd:

“dwz wij hebben geen indicatie dat het bedrag fout is, maar evenmin zekerheid dat het juist is; het is voor ons niet duidelijk wat de samenstelling van het kwestieuze bedrag ad 614,78 eur is, noch exact wanneer we wat teveel ontvangen hebben.”

Verzoekers benadrukken derhalve in eerste instantie dat de onterechte betalingen het gevolg zijn van een fout van verwerende partij, waarover er zoals reeds kon worden vastgesteld in wezen geen betwisting bestaat, maar erkennen tevens dat zij reeds vóór de kwestieuze periode op de hoogte waren dat er ingevolge de activiteit als zelfstandige geen Groeipakket voor meer kon worden toegekend.

Verder blijkt dat verwerende partij naar aanleiding van de e-mail van verzoekers d.d. 8 november 2021, bij beslissing d.d. 10 november 2021 is overgegaan tot terugvordering van de kinderbijslag voor voor de maand oktober 2021 ten bedrage van € 209,55. Daarbij werd

tevens meegedeeld dat dit bedrag zou worden aangezuiverd via inhoudingen aan 10% op verder verschuldigd Groeipakket.

Verzoekers dienen dan ook na de ontvangst van de beslissing d.d. 10 november 2021 worden geacht op de hoogte te zijn van welk maandelijks bedrag er normaliter voor kon worden toegekend en welk maandelijks bedrag er normaliter voor zou kunnen worden toegekend mocht zij verder of opnieuw een recht op Groeipakket openen, en van het feit dat van de toegekende bedragen slechts 90% effectief zou worden uitbetaald.

Gezien een systeemfout bij de automatische rechtentoekenning ten grondslag ligt aan de kwestieuze onverschuldigde betalingen, blijkt derhalve dat deze betalingen maandelijks gebeurden. Er blijkt evenmin door verwerende partij enige communicatie aan verzoekers te zijn gericht op basis waarvan zij hadden kunnen veronderstellen dat er nog achterstallen verschuldigd waren.

Er dient dan ook te worden besloten dat verzoekers zich er rekenschap van hadden kunnen geven dat er gedurende drie maanden niet enkel voor ... maar tevens ten onrechte voor Groeipakket werd betaald.

Hoewel verzoekers overduidelijk het nodige hebben gedaan opdat er geen onverschuldigde betalingen zouden worden uitgevoerd en de systeemfout vermijdbaar ongemak heeft veroorzaakt, besluit de Geschillencommissie dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet niet kan worden toegepast vermits niet kan worden aangenomen dat verzoekers er zich geen rekenschap van hadden kunnen geven dat het Groeipakket voor ten onrechte werd toegekend. Het basisprincipe van het burgerlijk recht en het Groeipakketdecreet (*cf. supra*) bestaat er immers in om alle onverschuldigde betalingen terug te vorderen aangezien het gaat om gelden van de sociale zekerheid die niet kunnen toekomen aan wie er geen recht op heeft. Slechts uitzonderlijk wordt er niet teruggevorderd wanneer er sprake is van een fout van de uitbetalingsactor en de sociaal verzekerde er zich geen rekenschap kon van geven dat de betaling niet verschuldigd was.

7. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekers ontvankelijk doch **ongegron**d is in die zin dat verwerende partij bij beslissing van 6 december 2022 terecht is overgegaan tot terugvordering van het ten onrechte toegekende Groeipakket voor voor de maanden december 2021, januari en februari 2022.

Aldus uitgesproken te Brussel op **21 april 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (lid voor Opgroeien regie) en de heer Jürgen Poels (plaatsvervangend lid FONS/VUTG), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens